

Mere ensartede vilkår

Af Claus Brandt, økonomidirektør, Holstebro Kommune

Børsen skriver i sin leder den 3. oktober "Borgmestre på plyndringstogt", at essensen af det kommunale selvstyre må bestå i muligheden for at stille borgerene forskelligt.

I dag er det sådan, at borgerne i kommuner uden for hovedstadsområdet gennemsnitligt har lavere indkomst, højere kommuneskat og får en kommunal service, der udgiftsmæssigt ligger betydeligt under, hvad borgerne i hovedstadsområdet får. Jeg er enig med Børsen i, at det bør være *en mulighed* at stille borgerne i kommunerne forskelligt. Men forskelligheden bør ikke være *et vilkår* – og den bør have afsæt i et ensartet udgangspunkt.

Jeg mener, ligesom de borgmestre, som ifølge Børsen er på plyndringstogt, at rammevilkårene skal være mere ens på tværs af landet. Derfor foreslår vi, at alle kommuner behandles ens – at vi får ét nationalt udligningssystem frem for to systemer.

Hovedstadsudligningen blev indført i 1937. Baggrunden for ordningen var de store sociale problemer i nogle dele af hovedstadsområdet, og at mange pendlede over kommunegrænserne. Siden 1930'erne er der unægteligt sket en del. Bilparken er vokset – også uden for hovedstadsområdet – og i dag bekræfter flere undersøgelser, at der er stor pendling over kommunegrænserne over hele landet.

Børsen skriver, at der i hovedstadsområdet er kommuner, der har mindre end 10 kr. tilbage til eget forbrug, hvis borgere og erhvervsliv skaber værdi, som giver 100 kr. mere i kommunekassen. Og at dette næppe skaber incitament til effektiv kommunaløkonomisk adfærd. Børsen skriver bare ikke, at det samme incitament også er gældende for langt de fleste kommuner uden for hovedstaden. Det er altså ikke en mekanisme, der er unik for rige hovedstadskommuner, men et vilkår der gælder for de fleste kommuner.

Provinsen er ikke forgyldt

Børsen slutter af med at skrive, at der på en række felter landet over gælder "helt ensartede ydelser og vilkår som folkepension, sygehusbehandling og lignende. Men derudover bør kommunekassen betale gildet uden det helt store udligningscirkus, der forgylder de dårligst styrede kommuner. Det er vel selvstyre?"

For det første har sygehuse ikke været en kommunal opgave siden 1970, og folkepensionen har aldrig været det. For det andet foreslår vi jo netop et udligningssystem, som er ens for alle kommuner, og dermed en fjernelse af det nuværende udligningscirkus. For det tredje har udligningsordningen ingen sammenhæng med, om en kommune er dårligt eller godt styret.

Jeg skal ikke afgøre, hvilke kommuner, der er bedst styrede. Jeg vil blot konstatere, at kommunerne uden for hovedstadsområdet i gennemsnit bruger 10 pct. mindre pr. ældre, 10 pct. mindre pr. folkeskoleelev og 15-20 pct. mindre pr. barn på børnepasning end hovedstadskommunerne – og at disse ”provinskommuner” bestemt ikke samtidig er forgyldt.